

Příchod páru luskounů krátkoocasých (*Manis pentadactyla*) ze Zoo Tchaj-pej se stal jedním z milníků roku 2022. Na snímku samička Run Hou Tang
The arrival of a pair of Chinese pangolins (*Manis pentadactyla*) from Taipei Zoo was one of the milestones of 2022. Pictured here is the female Run Hou Tang

Foto/Photo Petr Hamerník

Úvodem – Zoo Praha v roce 2022

JAROSLAV ŠIMEK

Zoologická zahrada hl. m. Prahy, U Trojského zámku 120/3, 171 00 Praha 7

Po dvou „covidových“ letech se Zoo Praha vrátila k normálnímu fungování a navzdory nižšímu počtu zahraničních turistů i zhoršující se ekonomické situaci rovněž k vysokým číslům návštěvnosti: v roce 2022 prošlo jejími branami celkem 1 419 122 návštěvníků.

Historickým milníkem se v roce 2022 bezpochyby stalo po necelých třech letech výstavby dokončení nového pavilonu goril – Rezervace Dja – a jeho otevření pro veřejnost 28. září. S touto událostí úzce souviselo i sestavení nové skupiny goril. Dosavadního otce všech pražských mláďat, samce Richarda, vystřídal na základě doporučení Evropského ex situ programu (EAZA EEP) nový chovný samec Kisumu z rakouské Zoo Schmiding. Velkou událostí však byl o pár týdnů dřívější příchod mladé gorilí samice Duni ze španělského Cabárcena, dcery Moji, svého času první gorily narozené v Zoo Praha. Oba nově příchozí se postupně úspěšně začlenili ke trojici „pražských“ samic – Kijivu, Shindě a Kambě – a mladému samečkovi Ajabuovi. Původní samec Richard vytvořil se svými dvěma syny Kiburim a Nuruem „mládeneckou“ skupinu ve starém Pavilonu goril, který byl přejmenován na Centrum Méfou.

Skupina goril v novém pavilonu, pojmenovaném Rezervace Dja, naplno využívá i prostorný venkovní výběh, a to v celé jeho „výšce“

In the new house, called the Dja Reserve, the gorilla group are also making full use of the spacious outdoor enclosure's 'height'

Foto/Photo Petr Hamerník

Nový stříbrohřbetý samec Kisumu v den prvního seznámení se skupinou samic
Kisumu the new silverback male when he was first introduced to the group of females

Foto/Photo Petr Hamerník

Interiér nového pavilonu goril, Rezervace Dja, byl pojat velkoryse, a to jak pro chovnou skupinu goril nížinných, tak pro návštěvníky

The concept for the interior of the new gorilla house at the Dja Reserve, was intended to be munificent for both the western lowland gorilla breeding group and visitors alike

Foto/Photo Petr Hamerník

Velkoryse pojatá Rezervace Dja ale není domovem jen pro gorily nížinné, ale pro řadu zástupců fauny Konžské pánve. Přímou s gorilami sdílí expozici guerézy pláštikové (*Colobus guereza*), v samostatné expozici jsou poprvé od konce šedesátých let v Zoo Praha k vidění kočkodani Brazzovi (*Cercopithecus neglectus*) a po několikaleté pauze štětkouni kamerunští (*Potamochoerus porcus*). Kontrastem k největším africkým primátům je skupinka těch nejmenších – talapoinů severních (*Miopithecus ogouensis*) – obývajících expozici společně s osináky africkými (*Atherurus africanus*). Zastoupeny jsou i další druhy, v celkovém počtu 11 druhů obratlovců a 8 druhů bezobratlých včetně velkých pavouků nefil zlatých (*Trichonephila inaurata*). Rezervace Dja je do značné míry inspirována stejnojmennou biosférickou rezervací, která se nachází v Kamerunu a v níž probíhá vzdělávací a osvětový projekt Zoo Praha Toulavý autobus. Její centrální část je osazena množstvím rostlin, které evokují tropický deštný les, a atmosféru dokresluje prostorový zvuk. Dalšími doplňky pavilonu jsou např. školní třída dovezená z Kamerunu nebo stan strážců rezervace vybavený vedle replik i řadou originálních předmětů. Pražská Rezervace Dja od svého otevření sklízí skvělé ohlasy jak od návštěvníků, tak od zahraničních odborníků.

V Rezervaci Dja byli návštěvníkům nově představeni kočkodani Brazzovi (*Cercopithecus neglectus*)
Visitors to the Dja Reserve were newly introduced to the De Brazza's monkeys (*Cercopithecus neglectus*)

Foto/Photo Petr Hamerník

Své zastoupení mají i v novém pavilonu goril i zástupci bezobratlých, včetně gigantické neřily zlaté (*Trichonephila inaurata*)
There are also representatives of the invertebrates in the new gorilla house, including the red-legged golden orb-web spider (*Trichonephila inaurata*)

Foto/Photo Petr Hamerník

Nová kapitola se v Zoo Praha začala psát v dubnu 2022, kdy byl ze Zoo Tchaj-pej dovezen pár mladých luskounů krátkoocasých (*Manis pentadactyla*), samec Guo Bao a samice Run Hou Tang. Společně s luskouny dorazili z Tchaj-wanu i chovatelka a veterinární lékař, kteří pomohli s jejich adaptací v novém prostředí – zejména s přípravou speciálního krmení, které je alfa omegou úspěšného chovu. Přestože pražští chovatelé byli dopředu tchaj-pejskými kolegy vyškoleni, nic se nevyrovná možnosti přímé konfrontace. Zoo Praha se stala jednou z pouhých dvou zoologických zahrad v Evropě, kde lze tyto ohrožené savce vidět. V polovině května byli luskouni poprvé představeni návštěvníkům. Již přibližně za měsíc jsme zaznamenali jejich první páření. V srpnu jsme při ultrazvukovém vyšetření zjistili možnou březost samice, jež byla potvrzena v září. Stali jsme se tak první chovatelskou institucí mimo Asii, kde došlo k zabřeznutí těchto pozoruhodných savců. Luskouni si pozornost veřejnosti zaslouží nejen kvůli své výjimečnosti, ale především proto, že jsou nejvíce nelegálně obchodovanými savci světa. Z tohoto důvodu se Zoo Praha v Asii i v Africe také dlouhodobě podílí na jejich ochraně.

V roce 2022 se v Zoo Praha narodilo či vylíhlo celkem 1 243 mláďat 218 druhů savců, ptáků a plazů (73 druhů savců, 104 druhů ptáků a 40 druhů plazů), v kategorii odchovaných bylo ke konci roku vedeno celkem 953 mláďat 193 druhů (z toho 65 druhů savců, 90 druhů ptáků a 37 druhů plazů). Ke konci roku 2022 bylo v Zoo Praha chováno celkem 5 999 jedinců 691 druhů. V hlavních kategoriích (savci, ptáci, plazi) to bylo 3 812 jedinců 590 druhů.

Detailní přehled chovaných druhů a narozených mláďat je uveden v tradičním přehledu v následující kapitole, zde výběr nejpodstatnějších událostí v chovu.

Čtyřicet rozmnožených druhů plazů představuje historický rekord, celkem se jednalo o 304 odchovaných mláďat. Počet vylíhnutých i odchovaných mláďat rekordní nebyl, protože byl redukován na základě hlediska potřeby versus energetické a časové náročnosti odchovu. U některých jinak stabilně množených druhů – varana komodského (*Varanus komodoensis*) a želvy skalní (*Malacochersus tornieri*) – jsme zaznamenali snůšky, které jsme ovšem neinkubovali vzhledem k tomu, že podléhají reprodukční restrikci ze strany chovného programu EAZA EEP (EAZA ex situ program).

Jedním z nejhodnotnějších odchovů za několik uplynulých sezon se stala v polovině června vylíhla čtyři mláďata velmi vzácně chovaného a velice náročného druhu, trnorepa somálského (*Uromastyx princeps*). Velmi nás potěšilo rozmnožení leguánka pruhoocasého (*Callisaurus draconoides*), z jehož dvou snůšek se vylíhlo 11 mláďat. Dospělí jedinci totiž přišli jako konfiskovaná, původně pašovaná zvířata z Nizozemska ve velmi zuboženém stavu. Podařilo se je nejenom dostat do takové kondice, že patří k okrasám expozice Sonora v Pavilonu šelem a plazů, ale také se zde rozmnožili. V dlouhodobé chovatelské tradici se v roce 2022 podařilo pokračovat v podobě třinácti mláďat leguána kubánského (*Cyclura nubila*). Tento druh jsme jako první zoo v Evropě poprvé rozmnožili před 29 lety.

Po příchodu rodičovského páru (na snímku) v roce 2020 se letos podařil první odchov trnorepů somálských (*Uromastyx princeps*)

Pictured here is the parent pair of princely spiny-tailed lizards (*Uromastyx princeps*), which arrived in 2020, and this year they successfully bred

Foto/Photo Petr Velenský

Skupinou plazů s vysokým podílem rozmnožených druhů jsou tradičně želvy (Testudines), v roce 2022 se rozmnožovalo celkem 13 druhů. Za nejdůležitější událost želví sezony považujeme vylíhnutí tří mláďat orlicie bornejské (*Orlitia borneensis*), tedy druhu, pro nějž vedeme Evropskou plemennou knihu (ESB). Sestavení nového páru v pavilonu Indonéska džungle vedlo k obnově reprodukce po 13 letech. Rovněž v pavilonu Indonéska džungle se u nás poprvé rozmnožovala kriticky ohrožená dlouhokrčka rotiská (*Chelodina mccordi*), vylíhla se dvě mláďata. Třetím zásadním druhem želv rozmnožovaných v tomto pavilonu je želva záhadná (*Cyclemys enigmatica*), kde chovatelé objevili čtyři mláďata v rodičovské skupině, která je unikátním volným způsobem chována v celém prostoru pavilonu. Tradičně rozmnožovaná želva tuniská (*Testudo graeca nabeulensis*) byla v roce 2022 významná tím, že se kromě mláďat z původní skupiny zabavených želv vylíhla i mláďata druhé následné generace. Čtrnáct mláďat se vylíhlo u choulostivých želv texaských (*Gopherus berlandieri*). U tohoto druhu zůstáváme jediným evropským úspěšným chovatelem.

Pět let od získání mláďat kriticky ohrožené dlouhokrčky rotiské (*Chelodina mccordi*) skupina dospěla a podařilo se ji rozmnožit
A group of young, critically endangered Roti Island snake-necked turtles (*Chelodina mccordi*) came to the zoo five years ago, since then they have become sexually mature and have successfully bred

Foto/Photo Petr Hamerník

Jen těm nejpozornějším návštěvníkům neunikne želva záhadná (*Cyclemys enigmatica*), volně chovaná v horním patře pavilonu Indonéská džungle. V letošním roce byla u těchto želv, kterých se Zoo Praha ujala po jejich zabavení v Hongkongu, nalezena čtyři vylíhlá mláďata

Difficult to spot, the enigmatic leaf turtle (*Cyclemys enigmatica*), roams freely on the upper floor of the Indonesian Jungle House. This year, four hatchlings were found. The turtles came to Prague Zoo after being confiscated in Hong Kong

Foto/Photo Petr Hamerník

Soupis rozmnožených druhů hadů (Serpentes) zahrnuje deset druhů, jimž se vylíhlo či narodilo dohromady 81 mláďat. Našimi profilovými druhy hadů jsou druhy žijící v České republice. Rozmnožily se jak užovky podplamaté (*Natrix tessellata*) s jedenácti mláďaty, tak užovka hladká (*Coronella austriaca*), jejíž jedno mládě jsme našli v expozici. Malých zmijí obecných (*Vipera berus*) bylo 14, u tohoto druhu stojí za zmínku rekordně časný porod ve venkovní expozici již 20. července.

V červnu jsme do krátkodobé či střednědobé péče přijali čtveřici želv obrovských (*Aldabrachelys gigantea*), jejichž pavilon v Zoo Heidelberg byl zásadně poničen spadlým stromem. V listopadu jsme završili dlouhodobou snahu o získání samce želvy dlaždicovité (*Manouria impressa*) ze Zoo Tchaj-pej. Naše čtyři samice odchované od mláďat kladou ve Velemlokáriu neoplozená vejce, což je u tohoto mimořádně vzácného a choulostivého druhu velmi nadějně, ale rovněž velká škoda. Případné rozmnožení těchto želv by bylo prvoodchovem v rámci EAZA. V Evropě žádný samec k dispozici nebyl, proto jsme dva roky vyjednávali přesun zabaveného samce této želvy z tchaj-pejské zoo. Novým druhem plazí kolekce se stala čtveřice ikonických agam límcových (*Chlamydosaurus kingii*).

Zásadním počinem v sekci bezobratlých živočichů byl dovoz dospělých brouků i larev nosatce *Rhynchophorus phoenicis* z Kamerunu a zřízení jejich úspěšného chovu v zázemí. V Rezervaci Dja byly zařízeny dvě smíšené expozice, první z nich představuje patu pralesního velikána obsypanou šesti druhy zlatohlávků doplněných o obří mnohonožky. V druhé expozici návštěvníci nahlédnou do tajemného podrostu tropického lesa, kde pátrají po želvě ohebné (*Kynixis erosa*), drobných žabkách afričkách ozdobných (*Afrixalus dorsalis*) a plošticích zákeřnicích hrozivých (*Psytalla horrida*). Ve vzdušném prostoru expozice si tkají sítě velcí pavouci nefily zlaté (*Trichonephila inaurata*).

Jedinečným úspěchem byl nejen dovoz larev a dospělců jedinečných západoafrických nosatců *Rhynchophorus phoenicis*, ale zejména následné nastartování jejich chovu. Larvy nosatců jsou v Kamerunu vyhledávaným zdrojem bílkovin. The import of larvae and adults of the African palm weevil (*Rhynchophorus phoenicis*) was a unique success, as was the subsequent start of them being reared at the zoo. The larvae are a sought-after source of protein in Cameroon

Foto/Photo Petr Hamerník

V chovu ptáků jsme měli v průběhu roku 2022 v potenciálních chovných párech celkem 221 původních druhů, z nichž 155 sneslo alespoň jedno vejce. Prokazatelně oplozené snůšky byly získány od 112 druhů, u 104 druhů se vylíhla mláďata. Za odchované bylo možné považovat celkem 90 druhů.

V roce 2022 se podařilo dosáhnout několika prvoodchovů. Poprvé v Zoo Praha byl odchován jihoamerický papoušek kogna jižní (*Enicognathus ferrugineus*) – jedno mládě přirozeně pod rodiči v Rákosově pavilonu, asijský kvakoši rezaví (*Nycticorax caledonicus*) – dvě mláďata ve voliře Asijská delta za pavilonem Sečuán. Dvě mláďata nejmenšího zástupce kondorů, kondora menšího (*Cathartes burrovianus*), se stala prvními odchovanými v České republice. Prvním odchovem v evropských zoo se stal loríček zlatouchý (*Psittaculirostris salvadori*) patřící mezi takzvané fíkové papoušky z Nové Guiney. Po několika nezdarech při podsazení pod rodiče se loríčka podařilo odchovat uměle v péči chovatelů.

Poprvé nejen v Zoo Praha, ale i v celém Česku, se podařilo úspěšně rozmnožit kondora menšího (*Cathartes burrovianus*). Na snímku jedno ze dvou odchovaných mláďat

The successful breeding of the lesser yellow-headed vulture (*Cathartes burrovianus*) was a first not just for Prague Zoo, but also for the Czech Republic. Pictured here is one of the two chicks

Foto/Photo Oliver Le Que

Rok po získání rodičovského páru se podařil první odchov mláděte jihoamerického papouška kogny jižního (*Enicognathus ferrugineus*). Odchov je o to cennější, že proběhl přirozeně pod rodiči
One year after obtaining the parent pair, the austral parakeets (*Enicognathus ferrugineus*) successfully bred. This was all the more valuable because the young was parent-reared

Foto/Photo Vendula Budková

Po dlouhých jednadvaceti letech se podařilo úspěšně odchovat supa hnědého (*Aegypius monachus*). Mládě vyrostlo v pěstounské péči pod párem v Zoo Liberec a následně bylo převezeno k vypuštění do přírody v Bulharsku. Mladý sup opustil adaptační voliér v blízkosti města Sliven 11. listopadu a za dva týdny zahájil migraci tradičním jižním směrem. Bohužel 31. prosince byl nalezen uhynulý v centrální části Řecka. Na základě ohledání kadáveru a po základní pitvě byla stanovena jako příčina úhynu otrava. Stoprocentním úspěchem skončila sezona u vzácně chovaných a kriticky ohrožených supů kapucínů (*Necrosyrtes monachus*). Samice z obou párů snesly oplozená vejce a poprvé se vylíhla dvě mláďata, která byla úspěšně odchována. Ve větším počtu párů zahrnily poštolky jižní (*Falco naumanni*), jejichž mláďata jsou plánována k vypuštění do přírody v Bulharsku.

Mezi řadou rozmnožených brodivých ptáků (Ciconiiformes) stojí za zmínku úspěšný odchov všech šesti vylíhlých mláďat kolpíků růžových (*Ajaja ajaja*), což je u tohoto chovatelsky problematického druhu rekordní výsledek. Bezspornu významnými mláďaty se stali tři zejobi afričtí (*Anastomus lamelligerus*) – druh byl v roce 2022 odchován pouze ve čtyřech evropských zoo. Vyzdvihnout je potřeba také přirozený odchov mláďete ibise madagaskarského (*Lophotibis cristata*) a ibise černohlavého (*Threskiornis melanoleucus*).

Tři mláďata kormoránů černobílých (*Microcarbo melanoleucos*) v Darwinově kráteru jsou velmi pěkným dosavadním výsledkem, a to nejen proto, že byl tento druh odchován pouze ve dvou evropských zoo.

Největším úspěchem v chovu vrubozobých (Anseriformes) se stalo opětovné rozmnožení pižmovky konžské (*Pteronetta hartlaubi*), a to v počtu sedmi mláďat z devíti snesených vajec. Po loňském prvodochovu to byl v roce 2022 jediný odchov tohoto druhu v evropském regionu.

Velkým úspěchem byl další odchov kachňat pižmovky konžské (*Pteronetta hartlaubi*)
Another great success was another rearing of Hartlaub's ducks (*Pteronetta hartlaubi*)

Foto/Photo Petr Hamerník

Na začátku roku opustilo hnízdní dutinu první přirozeně odchované mládě papoušků trichů orlích (*Psittichas fulgidus*) vylíhlé v roce 2021. Mládě již bylo odstaveno, analýzou DNA určeno jako samička a rodiče začali znovu hnízdit. V průběhu inkubace vajec však samec napadl samici a ta na následky zranění uhynula, což byla velká chovatelská ztráta. Prvním papouščím mládětem roku byl ohrožený australský papoušek žltoramenný (*Psephotellus chrysopterygius*), který v přírodě hnízdí ve vyhřátých termištích. Ve druhém hnízdění stejného páru byla odchována další tři mláďata, a první oplozené

vejce dokonce snesla i samice od druhého páru. I tento pár nakonec odchoval jedno mládě, ačkoli chovný samec se dlouhodobě potýká se zdravotními komplikacemi. Po roční odmlce byla odchována dvě mláďata u neméně vzácných papoušků patagonských chilských (*Cyanoliseus patagonus bloxami*). Poprvé snesli arové Learovi (*Anodorhynchus leari*), avšak snůška byla neoplozená. Ke konci 3. čtvrtletí se vylíhlo mládě u kakaduů palmových (*Probosciger atterimus*), a to přirozeně pod rodiči, kteří ho odchovali až do samostatnosti. Z papoušků je třeba vyzdvihnout ještě tři mláďata madů modrotemených (*Tanygnathus lucionensis*) a jednoho lorička rudobradého (*Psittaculirostris edwardsii*), přičemž oba tyto druhy odchovala Zoo Praha v roce 2022 jako jediná v Evropě.

Začátkem hnízdní sezony uhynula zasloužilá samice dvojoborožce nosorožčího (*Buceros rhinoceros*) Markéta, která se stala se šestnácti mláďaty odchovanými v Zoo Praha světovou rekordmankou. Chovný samec bude mít možnost výběru nové partnerky díky importu tří samic z konfiskace ve Spojených arabských emirátech.

V biotopovém pavilonu Sečuán se podařilo přivést po delší době do snůšky také ireny tyrkysové (*Irena puella*), které odchovaly jedno mládě. Velmi si ceníme odchovu jednoho flétnáka australského (*Gymnorhina tibicen*). Po jednom mláděti se nám podařil odchov také u našich nejvzácnějších druhů sojkovců – sojkovce rezavouchého (*Garrulax castanotis*) a sojkovce šedohnědého (*Garrulax palliatus*) – a to přirozeným způsobem pod rodiči. Po pěti letech byl odchován i jeden vlhovec Chapmannův (*Chrysomus icterocephalus*), který se stal jediným odchovem tohoto druhu v Evropě.

Velmi významné jsou příchody supů mrchožravých (*Neophron percnopterus*) ze záchranných stanic v rámci mezinárodního programu. Jedná se o supy, kteří byli postřeleni nebo zabaveni pašerákům. Pro chovný program EEP jsme takto získali pět supů z Libanonu, a jednoho supa dokonce ze Sýrie. Než budou moci být zařazeni do chovu, musí však ještě podstoupit postupné chirurgické zákroky k odstranění broků v zástřelech.

Samice supa mrchožravého (*Neophron percnopterus*) Anahita byla prvním z několika supů, které se v průběhu roku podařilo zachránit poté, co byli postřeleni během tahu přes Blízký východ. Po čtyřech měsících administrativních příprav dorazila Anahita z Libanonu do Zoo Praha, kde se po vyléčení zapojí do EAZA ex situ programu (EEP). V sobě měla 12 broků Anahita, a female Egyptian vulture (*Neophron percnopterus*), was the first of several vultures to be rescued during the year. She had been shot during her migration across the Middle East. After four months of administrative preparations, Anahita arrived from Lebanon to Prague Zoo. Once she has recovered, she will join the EAZA ex situ programme (EEP). She had 12 shotgun pellets in her

Foto/Photo Petr Hamerník

Vysoký podíl úspěšných odchovů byl i mezi savci, z celkového počtu 73 rozmnožených druhů se podařilo alespoň jedno mládě odchovat u 65 z nich. V rámci evropského kontextu mimořádné kolekce klokanů byl nejcennějším úspěchem další odchov zřídka chovaného klokanu horského (*Osphranter robustus robustus*) a dvou mláďat ještě vzácnějšího klokanu novoguinejského (*Dorcopsis* sp.), který kromě Zoo Praha rozmnožuje pouze jediná další evropská zoo. Náš chov je mimořádně úspěšný díky našim vlastním zásobám rozmanitých druhů zamraženého okusu sbíraného chovateli v průběhu nejprůzračnějších měsíců vegetační sezony a ukládaného do speciálního mrazicího boxu. Tyto zásoby nám umožňují uspokojit potravní nároky tohoto výjimečného zástupce pralesních klokanů Nové Guiney mimo vegetační období. Poprvé se v Zoo Praha rozmnožovali nově chovaní klokánci krysí (*Potorous tridactylus*). Významným přírůstkem roku 2022 bylo mládě u hrabáčů (*Orycteropus afer*). Přestože chovatelský tým, který o matku s mládětem pečoval, je velice zkušený, byl odchov tentokrát velmi náročný. Zdravotní komplikace u matky ohrožovaly laktaci a správnou výživu mláděte. Nicméně u tohoto druhu se nijak zvlášť nedařilo ani v celoevropském měřítku, a tak je mladá samička v tomto roce jedním z pouhých tří odchovaných mláďat v evropských zoo.

O dvě mláďata se zvýšil počet chovaných novoguinejských klokanů rodu *Dorcopsis*. Pro tento rod pralesních klokanů je charakteristické držení ocasu, jehož špička se dotýká země a slouží jako opora

The group of New Guinean forest wallaby of genus *Dorcopsis* enlarged by two young. Characteristic for this genus is the way of holding its tail, using the tip to touch the ground and act as a support

Foto/Photo Petr Hamerník

Po pěti letech se podařilo společnými silami matky a chovatelů odchovat mládě hrabáče kapského (*Orycteropus afer*). Samička později pojmenovaná Farisa se narodila 10. července
After five years of joint effort, the mother and the keepers in joined effort managed to raise a baby armadillo (*Orycteropus afer*). The female, later named Farisa, was born on the 10th of July

Foto/Photo Petr Hamerník

Mezi mnoha odchovávanými druhy hlodavců jsme se zaměřili na dva druhy, pro které vedeme evropský monitoring v rámci EAZA, a to na maryl slaništní (*Dolichotis salinicola*) a hutie kubánské (*Capromys pilorides*). Výsledkem zařazení nového samce maryl slaništní bylo narození šesti mláďat, přičemž poslední (narozené v říjnu) bylo již neuvěřitelným 150. mládětem v našem chovu. Podařilo se odchovat i tři mláďata (samce) hutie kubánské.

Chov šelem je limitován řadou omezení reprodukce ze strany evropských chovných programů, které dlouhodobě zápolí s nedostatkem prostoru, zejména pro velké druhy. Proto bylo v roce 2022 poměrně málo narozených mláďat a ještě méně odchovů. Příjemným překvapením bylo narození dvou samců a jedné samice vlka hřivnatého (*Chrysocyon brachyurus*) nově sestavenému mladému rodičovskému páru. Je to téměř po 24 letech, kdy se vlci hřivnatí v Zoo Praha úspěšně rozmnožili.

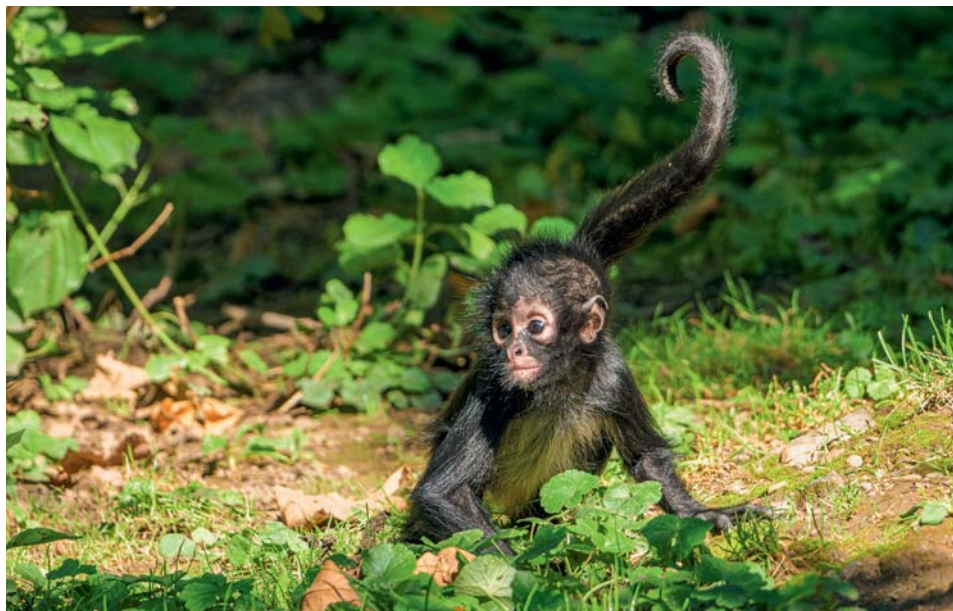
Významným přírůstkem roku se stalo mládě gorala sečuánského (*Naemorhedus griseus*). Odchovaný samec je prvním mládětem mladého páru po obnově chovu tohoto druhu, který se v Zoo Praha objevil poprvé již v šedesátých letech. V současné době je to v Evropě pouze jedno ze dvou mláďat narozených v roce 2022. Potěšitelné byly další tři odchovy pekari Wagnerova (*Catagonus wagneri*), druhu jehož opakované rozmnožování se daří jen v několika zoo. Novým druhovým přírůstkem se během jara stal kriticky ohrožený sahelský druh gazely. Jedná se o poddruh gazely dama (*Nanger dama mhorri*), známé pod českým jménem gazela mhorr nebo gazela dama tmavá. V zoo jsou nyní dva samci jako základ nově vznikající mládenecké skupiny.

Kromě výše zmíněných aktivit souvisejících se stěhováním goril a dalších primátů do Rezervace Dja bylo důležitým momentem v chovu primátů narození samce ohroženého chápana středoamerického mexického (*Ateles geoffroyi vellerosus*), poddruhu, který v Evropě chovají jen tři zoologické zahrady.

V chovu kopytníků byl potěšujícím úspěšný odchov mláděte goralu sečuánského (*Naemorhedus griseus*)
As concerns ungulate breeding, the successful rearing of a Chinese goral (*Naemorhedus griseus*) young was a great joy

Foto/Photo Petr Hamerník

Mladý sameček chápana středoamerického mexického (*Ateles geoffroyi vellerosus*) se narodil 7. září v pořadí jako 9. mládě tohoto druhu

A young male Mexican spider monkey (*Ateles geoffroyi vellerosus*) was born on 7 September and was the 9th to be born at the zoo

Foto/Photo Petr Hamerník

Úplný přehled chovaných druhů a narozených mláďat je standardně uveden v následujícím seznamu na stranách 30–47.

Zoo Praha se tradičně věnuje realizaci a podpoře mnoha ochrannářských in situ projektů a nejinak tomu bylo v roce 2022. V rámci dlouhodobého stěžejního projektu Návrat divokých koní byla pozornost kromě pokračující podpory reintrodukční oblasti Velká Gobi B v jihozápadním Mongolsku věnována nově se rozvíjícímu projektu návratu koní Převalského (*Equus przewalskii*) do oblasti východního Mongolska. Ve spolupráci s odborníky z různých českých i mongolských vědeckých institucí, byla koncem roku vybrána nejvhodnější lokalita pro realizaci záměru, a to v oblasti SPA Numrug. V Mongolsku pokračovala také podpora projektu výstavby nového chovného centra pro kriticky ohrožené velbloudy divoké (*Camelus ferus*), které by mělo být realizováno v následujícím roce. V průběhu roku proběhlo několik úvodních jednání ohledně plánované reintrodukce koní Převalského do Kazachstánu, vyvolaných zájmem kazašské protistrany.

Druhým z prioritních projektů je Toulavý autobus v Kamerunu, zaměřený na osvětovou a vzdělávací činnost na poli problematiky ochrany ohrožených goril nížinných a dalších ohrožených druhů zvířat v souvislosti s úbytkem jejich přirozeného prostředí a všudypřítomným nelegálním lovem. Celý projekt je cílený na děti a obyvatele z okrajových částí Biosférické rezervace Dja. Po „covidovém“ útlumu se podařilo obnovit veškeré aktivity a realizovat nové projekty, mimo jiné distribuci knihy Gorilí pohádky přeložené do kamerunského dialektu badjoué, jímž hovoří početná komunita obyvatel z okolí rezervace, monitoring periferních oblastí rezervace Dja pomocí instalace fotopastí za účelem zefektivnění ochrany goril a dalších ohrožených druhů, či podpora projektu značení hranic chráněné oblasti.

Údolí klášterů v SPA Numrug ve východním Mongolsku poskytne pro nově vznikající reintrodukční projekt koní Převalského bohatou pastvu i permanentní vodní zdroj

Valley of Monasteries in Eastern Mongolia's Numrug SPA will provide rich grazing and has a permanent water source for the new reintroduction project of Przewalski's horses to the area

Foto/Photo Miroslav Bobek

Po omezení v důsledku pandemie covidu-19 byly v roce 2022 obnoveny jízdy Toulavého autobusu v Kamerunu
 After being curtailed as a result of the covid-19 pandemic, 2022 saw the Wandering Bus resume its operations in Cameroon

Foto/Photo Miroslav Bobek

V Austrálii pokračovala podpora nových projektů zahájených v reakci na katastrofální požáry na přelomu let 2019/2020, týkajících se ať již paropuchy corroboree (*Pseudophryne corroboree*), jižní populace klokana skalního (*Petrogale penicillata*) či vakoplchů trpasličích (*Burammys parvus*). Pro vakoplchy byla z prostředků sbírky „Pomáháme jim přežít“ realizována výstavba chovného centra. Pokračovala také podpora projektů týkajících se strašilek humřích (*Dryococelus australis*) či dřáblů medvědovitých (*Sarcophilus harrisii*) na Tasmánii.

Kriticky ohrožený vakoplch trpasličí (*Burammys parvus*) ze stejnojmenné čeledi, jehož ochranu Zoo Praha v Austrálii podpořila financováním chovného centra
 Prague Zoo is supporting the conservation of the critically endangered mountain pygmy possum (*Burammys parvus*) by funding a breeding centre in Australia

Foto/Photo Trevor Evans

V návaznosti na dlouhodobý chov a vedení EAZA EEP pro bažanta Edwardsova (*Lophura edwardsi*) se Zoo Praha rozhodla podpořit ve Vietnamu projekt na výstavbu chovného centra, jehož cílem bude reintrodukce odchovaných bažantů zpět do přírody a osvěta o tomto druhu pro místní školy a návštěvníky.

V průběhu roku 2022 také pokračovala podpora ostatních dlouhodobě běžících projektů, kterými jsou zejména ochrana gaviála indického (*Gavialis gangeticus*) na řece Čambal, pekari Wagnerova (*Catagonus wagneri*) v Paraguayi a projekty zaměřené na ochranu ohrožených druhů ptáků, jako je ochrana zpěvných ptáků na Jávě, ochrana supa mrchožravého (*Neophron percnopterus*) na Balkáně, ochrana volavky císařské (*Ardea insignis*) v Bhútánu či ochrana morčáků paranských (*Mergus octosetaceus*) a arů Learových (*Anodorhynchus leari*) v Brazílii.

Vedle ohrožených druhů a biotopů v exotických zemích je třeba nezapomínat také na geograficky bližší regiony. Proto se pražská zoologická zahrada nadále věnovala také in situ projektům na území České republiky. Kromě ochrany volně žijících populací užovky podplamaté (*Natrix tessellata*), ještěrky zelené (*Lacerta viridis*) nebo sysla obecného (*Citellus citellus*) pokračoval i projekt na výzkum a ochranu karase obecného (*Carassius carassius*) a projekt zaměřený na modráška východního (*Pseudophilotes vicrama*).

Mladí karasi obecní (*Carassius carassius*) odchovaní v areálu Zoo Praha byli v roce 2022 vypuštěni na první dvě vybrané lokality v Praze

In 2022 Prague Zoo released young crucian carp (*Carassius carassius*) at two specially chosen sites in Prague. They had been bred in the zoo's grounds

Foto/Photo Petr Hamerník

A word of introduction – Prague Zoo in 2022

After two 'covid' years, Prague Zoo resumed its normal activities, and despite fewer visitors from abroad and worsening economic situation, it returned to a high visiting rate: all in all, 1 419 122 people passed through the Zoo gates in 2022.

Without any doubt, the 2022 milestone was the completion of a new gorilla house – Dja Reserve – after almost three years of construction. It was officially opened to the public on 28th September. At the same time a new gorilla group was formed. As recommended by the European ex situ programme (EAZA EEP), the new breeding male, called Kisumu, from Schmiding Zoo, Austria, replaced the male Richard, who had fathered all the gorilla offspring in Prague. There was an even bigger event a few weeks before that when the young female gorilla named Duni arrived from Cabárceno, Spain. She is a daughter of Moja, who was the very first gorilla born in Prague Zoo. It did not take long for the two newcomers to settle in with the 'Prague' female trio – Kijivu, Shinda and Kamba – and the young male named Ajabu. Richard, the initial male, and his two sons, Kiburi and Nuru, formed a 'bachelor' group in the old Gorilla House. The generous concept of Dja Reserve allows it not only to house lowland gorillas but also a range of representatives of the Congo Basin fauna. Keeping the gorillas company are mantled guereza (*Colobus guereza*) while, for the first time in Prague Zoo since the 1960's, you can see De Brazza's monkeys (*Cercopithecus neglecta*) in an independent exhibit. After an interval of a number of years, there are also red river hogs (*Potamochoerus porcus*). In contrast to the biggest African primates, there is a group of the smallest ones – Gabon (northern) talapoins (*Miopithecus ogouensis*) – who share the exhibit with African brush-tailed porcupines (*Atherurus africanus*). There are also other species – in total 11 vertebrate and 8 invertebrate species, including large red-legged golden orb-web spiders (*Trichonephila inaurata*). To a great degree, Dja Reserve has been inspired by the biosphere reserve of the same name in Cameroon, where Prague Zoo runs its educational and enlightening programme, known as the Wandering Bus. A range of plants in its middle section evoke a tropical rainforest and the atmosphere is enhanced by typical sounds. There is also a school classroom brought from Cameroon and a rangers' tent furnished with replicas as well as many genuine articles. Since its opening, Prague's Dja Reserve has had many excellent reviews both from visitors and experts from other countries.

Prague Zoo started a new chapter in April 2022 when a pair of young Chinese pangolins (*Manis pentadactyla*) arrived from Taipei Zoo – Guo Bao, the male, and Run Hou Tang, the female. They were accompanied by their keeper and a vet who helped them settle and adapt to their new environment and, especially, helped mix the special feed that is the alpha and the omega of successful keeping and breeding. Though keepers from Prague Zoo had been well trained by their Taipei colleagues in advance, there is nothing better than having the chance of direct confrontation. Prague Zoo has become one of the mere two zoological gardens in Europe where these endangered mammals can be seen. The pangolins were first shown to visitors in mid-May. About a month later, we observed them mating for the first time. Potential gestation was noted during an ultrasound examination of the female in August. This was confirmed in September. This made us the first breeding facility outside Asia where these remarkable mammals conceived. The pangolins deserve people's attention, not only because they are exceptional but, above all, because they are the most illegally traded mammals in the world. This is why Prague Zoo has for long been participating in their conservation in Asia and Africa.

In 2022, altogether 1 243 offspring of 218 species of mammals, birds and reptiles were born or hatched in Prague Zoo (73 mammal species, 104 bird species and 40 reptile species). At the end of the year, the category of raised animals included 953 offspring of 193 species (65 mammal species, 90 bird species and 37 reptile species). At the end of 2022, Prague Zoo was keeping 5 999 individual animals of 691 species. The chief categories (mammals, birds, reptiles) included 3 812 animals of 590 species.

There is a detailed list of species and offspring born in our traditional survey in the following chapter. Here we present a selection of the most important breeding events.

The forty reproduced reptile species are a historical record. In total, there were 304 reared offspring. The rate of hatched and raised offspring was not so high as the numbers had to be reduced with regards to keeping a balance between the need and the energy and time demand of rearing. We noted egg laying activities in some otherwise continuously bred species – the Komodo dragon (*Varanus komodoensis*) and the pancake tortoise (*Malacochersus tornieri*) – but we did not incubate the eggs because of reproduction restrictions in the EAZA ex situ programme.

One of the most valuable events in the several past breeding seasons was when four offspring of the princely spiny-tailed lizard (*Uromastyx princeps*) hatched in mid-June. It is a very rarely bred and extremely demanding species. We were thrilled when the zebra-tailed lizard (*Callisaurus draconoides*) reproduced; 11 offspring hatched from its two clutches of eggs. The adults came from the Netherlands as confiscated, initially smuggled, animals and had been in a very poor state. We have not only managed to get them in such a condition that they are now among the stars of the Sonora exhibit in the House of Big Cats and Reptiles but they have also reproduced. Our long breeding practice continued successfully in 2022 with thirteen offspring the Cuban rock iguana (*Cyclura nubila*). Prague Zoo was the first one in Europe to get the species reproduce for the first time 29 years ago.

Traditionally, turtles (Testudines) fall into a group of reptiles that have a high rate of reproduced species. In 2022, a total of 13 species reproduced. The most important event in the season for us was the hatching of three offspring of the Malaysian giant turtle (*Orlitia borneensis*), the species for which we maintain the European studbook (ESB). Setting up a new pair in the Indonesian Jungle House helped resume their reproduction after 13 years. It was also in the Indonesian Jungle House that the critically endangered Roti Island snake-necked turtle (*Chelodina mccordi*) reproduced for the first time in our Zoo. Two babies hatched. The third momentous species of testudines that reproduced in the same House was the enigmatic leaf turtle (*Cyclemys enigmatica*). Keepers discovered four little turtles in a parental group, which, in a unique way, lives throughout the House. A remarkable thing happened in 2022, when in the regularly reproducing group of Nabeul or Tunisian tortoises (*Testudo graeca nabeulensis*) offspring were not only parented by the original lot of confiscated tortoises, but there were also little ones from the second ensuing generation. The delicate Texas tortoise (*Gopherus berlandieri*) had fourteen offspring. We remain to be the only successful breeder of the species in Europe.

The list of reproducing snakes (Serpentes) includes ten species. In all 81 offspring hatched or were born. Our high profile snake species are those living in the Czech Republic. There were 11 offspring from dice snakes (*Natrix tessellata*) and we found a young smooth snake (*Coronella austriaca*) in the exhibit. There were 14 little common vipers (*Vipera berus*) and we should call attention to the record-breaking birth in their outdoor exhibit as early as 20 July.

In June we received into short- or medium-term care four Aldabra giant tortoises (*Aldabrachelys gigantea*) after their house in Heidelberg Zoo was greatly damaged by a fallen tree. After many years of trying, we finally succeeded in November to obtain a male impressed tortoise (*Manouria impressa*) from Taipei Zoo. Our four females in the Giant Salamander House, raised from hatchlings, kept laying unfertilised eggs, which was very promising in this exceptionally rare and sensitive species. But, on the other hand, it was a waste. If these tortoises reproduced, it would be the first time within EAZA. There was no male in Europe to be found and for two years we had been negotiating the transfer of a confiscated male impressed tortoise from Taipei Zoo. Four iconic frilled-necked lizards (*Chlamydosaurus kingii*) were a new species to join our reptile collection.

In the section of invertebrates, the import of adult beetles and larvae of the African palm weevil (*Rhynchophorus phoenicis*) from Cameroon and starting their successful breeding in the back area was a key activity. Two mixed exhibits were created in Dja Reserve: one represents the foot of a rainforest giant tree covered in six species of Cetoniinae beetles (flower chafers) plus giant millipedes. The other invites visitors to look into the mystical undergrowth of tropical forest where they might spot a forest hinge-back tortoise (*Kynixis erosa*), tiny brown banana frogs (*Africalus dorsalis*) or some horrid king assassin bugs (*Psytalla horrida*). Up in the air, large red-legged golden orb-weaver spiders (*Trichonephila inaurata*) spin their webs.

As to birds, we had 221 native species in potential breeding pairs. From these, 155 lay at least one egg in the course of 2022. There were evidently fertilised clutches from 112 species; 104 species had hatchlings. Overall, we can say that 90 species were raised.

In 2022, Prague Zoo managed to rear the offspring of a number of species for the first time. One was austral parakeet (*Enicognathus ferrugineus*) from South America, a chick raised naturally under its parents in Rákos' House. Then there were nankeen night herons (*Nycticorax caledonicus*) – two offspring in the Asian Delta aviary, behind the Sichuan House. Two chicks of the smallest of vultures, the lesser yellow-headed vulture (*Cathartes burrovianus*), were the first to be ever reared in the Czech Republic. A Salvadori's fig parrot (*Psittaculirostris salvadori*), native from New Guinea, was the first to be raised in a European zoo. After a number of failed attempts to place the chick under its parents, its keepers managed to hand-rear the little bird.

After long twenty-one years, a cinereous vulture (*Aegypius monachus*) was successfully raised. The baby bird was placed into foster care, and raised by a host pair in Liberec Zoo. Later, it was taken to Bulgaria and released into the wild. The young vulture left its acclimatisation aviary close to the town of Siven on 11 November and two weeks later set on a migration to the south. Unfortunately, on 31 December it was found dead in central Greece. An examination of the cadaver and an autopsy revealed poisoning as the cause of the death. The season was one-hundred percent successful for the rarely bred and endangered hooded vulture (*Necrosyrtes monachus*). Females from both of our pairs lay fertilised eggs and, for the first time, two chicks hatched and were successfully raised. Several pairs of the elegant lesser kestrel (*Falco naumanni*) started nesting. There are plans to release their offspring into the wild in Bulgaria.

From the series of reproduced herons, storks and ibises (Ciconiiformes) we would like to mention the successful raising of all the six hatched roseate spoonbill (*Ajaia ajaja*) chicks as this was an excellent achievement because this species is rather problematic from the point of breeding. Without any doubt, three offspring of the African openbill (*Anastomus lamelligerus*) were really noteworthy – in 2022, the species were only raised in four zoos in Europe. We should also call attention to the parent rearing of a Madagascar ibis (*Lophotibis cristata*) offspring and also one of the black-headed ibis (*Threkiornis melanocephalus*).

Three young little pied cormorants (*Microcarbo melanoleucos*) in Darwin Crater are a very nice achievement, not only because the species had so far been reared in two zoos in Europe only.

The biggest achievement in breeding waterfowls (Anseriformes) was the repeated reproduction of the Hartlaub's duck (*Pteronetta hartlaubi*); there were seven hatchlings from nine eggs laid. After the first breeding of the year before, this was the only time to rear the species in Europe in 2022.

At the beginning of the year, the first parent-reared offspring of the Pesquet's parrot (*Psittrichas fulgidus*), which hatched in 2021, left its nesting hollow. The fledgling had already been weaned and DNA analysis proved it to be a female. The parents started nesting again. We are sorry to say, though, that during the incubation period, the male attacked the female and the injuries were fatal. This was a great breeding loss. The first parrot chick born in the year was that of the endangered Australian golden-shouldered parrot (*Psephotellus chrysopterygius*), which, in the wild, nests in warm termite mounds. Three more offspring were raised when the pair nested for the second time, and what is more, the other pair's female also laid a fertilised egg. The pair then reared an offspring, although the breeding male had been suffering from some health issues for a long time. After a one-year pause, similarly rare burrowing parakeets (*Cyanoliseus patagonus bloxami*) raised two offspring. Lear's macaws (*Anodorhynchus leari*) laid eggs for the first time. However, the clutch was infertile. Towards the end of the third quarter of the year, a palm cockatoo (*Probosciger atterimus*) chick hatched naturally under its parents who reared it until it became independent. When speaking of parrots, we need to mention three offspring of the blue-naped parrot (*Tanygnathus lucionensis*) and one Edwards's fig parrot (*Psittaculirostris edwardsii*). Prague Zoo was the only one in Europe to raise the two species in 2022.

Just as the nesting season had started, Markéta, the valuable rhinoceros hornbill (*Buceros rhinoceros*) female, died. With her 16 young, raised in Prague Zoo, she held a world record. The breeding male will now have a chance to choose a new partner thanks to the import of three females confiscated in the United Arab Emirates.

After a long time, we succeeded in bringing Asian fairy-bluebirds (*Irena puella*) in the biotope Sichuan House to lay eggs. The birds reared one offspring. We are very proud of an Australian magpie (*Gymnorhina tibicen*) reared in our zoo. Another achievement was that our rarest species of laughing thrushes – the rufous-cheeked laughingthrush (*Garrulax castanotis*) and Sunda laughingthrush (*Garrulax palliatus*) – reared one offspring each, in a natural way under their parents. After five years, a yellow-hooded blackbird (*Chrysomus icterocephalus*) was raised and became the only one bird of the species raised in Europe.

Arrivals of Egyptian vultures (*Neophron percnopterus*) from rescue stations in the framework of an international programme are really significant. These are vultures that had either been hit by a pellet or confiscated from smugglers. Thus, we received five vultures from Lebanon and one even from Syria for the EEP breeding programme. However, before we can start breeding, the birds need to undergo surgeries to remove the pellets.

The rate of breeding mammals was also high. Out of the total of 73 reproducing species, 65 had at least one successfully reared offspring. Within the European exceptional collection of macropods,

the biggest achievement was that another offspring of the rarely bred common wallaroo (*Osphranter robustus robustus*) was reared as well as two offspring of the even more rare New Guinea wallaby (*Dorcopsis* sp.), which is only bred in one more zoo in Europe, apart from Prague. Our breeding is exceptionally successful also due to our own supplies of various types of frozen green leaves and shoots collected by keepers during the most favourable months of the vegetation season and placed into a special freezer box. These supplies help us meet the demands of this unique representative of New Guinea forest wallabies outside the vegetation season. It was the first time for the newly acquired long-nosed potoroo (*Potorous tridactylus*) to reproduce in Prague Zoo. Another significant addition in 2022 was the baby of aardvark (*Orycteropus afer*). Although the team of keepers that looked after the mother and the little one has a lot of experience, rearing the young was really demanding. The mother's health issues posed risks to the lactation and proper nourishment of the baby. On the other hand, breeding the species has so far not been very successful all over Europe, so the young female is one of only three offspring raised in European zoos in 2022. In the many bred species of rodents, our zoo focused on two species, the Chacoan mara (*Dolichotis salinicola*) and the Cuban hutia (*Capromys pilorides*), for which we carry out EAZA monitoring in Europe. The outcome of introducing a new Chacoan mara male was the birth of six offspring, while the last one (born in October) was, incredibly, already the 150th cub in our keeping. In addition, three Cuban hutia offspring (male) were successfully raised.

Breeding of carnivores is controlled by various reproduction restrictions introduced by European breeding programmes which have for long been struggling with lack of space, namely for large species. This is why there was a relatively small number of cubs born in 2022 and even fewer were raised. We had a pleasant surprise when two males and one female were born to a newly set up young pair of maned wolves (*Chrysocyon brachyurus*). It was almost after twenty-four long years that maned wolves reproduced successfully in Prague Zoo.

A young of the Chinese goral (*Naemorhedus griseus*) was an outstanding addition in 2022. The raised male is the first offspring of the young pair after breeding of the species had been resumed. Prague Zoo already had its first animals of this species back in the 1960's. Currently, this is only one of the two offspring born in Europe in 2022. We were also pleased with three more Chacoan peccaries (*Catagonus wagneri*) raised. Only a few zoos have been able to reproduce the species repeatedly. In the course of the spring, we welcomed a critically endangered gazelle species of the Sahel region, a subspecies of the dama gazelle (*Nanger dama mhorri*), also known as the addra gazelle or mhorri gazelle. Now our Zoo has two males who will form the base of a newly formed bachelor group.

Apart from the above mentioned activities connected with moving gorillas and other primates to Dja Reserve, another great moment in the breeding of primates was the birth of a male of the endangered Mexican spider monkey (*Ateles geoffroyi vellerosus*), a subspecies kept only in three zoological gardens in Europe.

A complete overview of species reared and offspring born in Prague Zoo is provided in a standard manner on pages 30–47.

Prague Zoo has long been involved in executing and supporting many in situ conservation projects. In 2022 within the long term key project of the 'Return of the Wild Horse', apart from the continuing support to the reintroduction project in the Great Gobi B area in South-West Mongolia, great attention was paid to the newly developing project of reintroducing Przewalski's horses (*Equus przewalskii*) to Eastern Mongolia. In collaboration with experts from a number of Czech and Mongolian scientific institutions, the best site for the purpose was selected in the SPA Numrug area towards the end of the year. In Mongolia we also continued supporting a project to build a new breeding centre for the critically endangered wild camel (*Camelus ferus*), which is to be constructed in the following year. In the course of the year, there were a number of preliminary meetings concerning the planned reintroduction of Przewalski's horses to Kazakhstan, initiated by our Kazakhstani counterparty.

Another of our priority projects is the Wandering Bus in Cameroon, to provide education and enlightenment in respect to the conservation of endangered lowland gorillas and other animal species in the danger of extinction as their natural habitat is diminishing and due to the omnipresent poaching. The project aims at children and people living close to the boundary areas of the biosphere Dja Reserve. Following a lull 'covid' period, we managed to resume all our activities and get involved in new projects; such as the distribution of the book entitled Gorilla Fairytales, translated into the Cameroon Badwe'e (or Badjoué) dialect, which is spoken by a numerous community in the vicinity of the reserve; as well as monitoring peripheral areas of Dja Reserve with the help of camera traps to further

improve protection of gorillas and other endangered species and supporting a project to mark the boundaries of the protected area.

In Australia, support continued to new projects launched as a reaction to the disastrous 2019/2020 bushfires, for instance, in respect to southern corroboree frogs (*Pseudophryne corroboree*), southern populations of the brush-tailed rock-wallaby (*Petrogale penicillata*) or mountain pygmy possums (*Burramys parvus*). A breeding station was even built for possums from money collected within the 'We Help them Survive' campaign. We continued to support projects concerning Lord Howe Island stick insects or tree lobsters (*Dryococelus australis*) as well as Tasmanian devils (*Sarcophilus harrisii*) in Tasmania.

Hand in hand in cooperation with the EAZA Ex-situ Programme, long-term breeding of the Edwards's pheasant (*Lophura edwardsi*) and keeping the studbook, Prague Zoo decided to support a project in Vietnam to establish a breeding station for pheasants in an effort to reintroduce them back to the wild and to raise awareness about the species among local schools and visitors.

In 2022 we also continued to support long-term ongoing projects, namely those concerning the protection of the Indian gharial (*Gavialis gangeticus*) in the Chambal River, the Chacoan peccary (*Catagonus wagneri*) in Paraguay and projects focusing on the protection of endangered bird species, such as songbirds in Java, the Egyptian vulture (*Neophron percnopterus*) in the Balkan region, the white-bellied heron (*Ardea insignis*) in Bhutan as well as the Brazilian merganser (*Mergus octosetaceus*) or the Lear's macaw (*Anodorhynchus leari*) in Brazil.

Apart from endangered species and biotopes in exotic countries, we should not neglect geographically closer areas. This is why Prague Zoo also carried on in situ projects in the Czech Republic. On top of protecting wild populations of the dice snake (*Natrix tessellata*), the European green lizard (*Lacerta viridis*) or the European ground squirrel (*Citellus citellus*), there was an ongoing project to research and protect the crucian carp (*Carassius carassius*) as well as a project focusing on the eastern baton blue (*Pseudophilotes vicrama*).

Odchov štěňat vlka hřívnatého (*Chrysocyon brachyurus*) byl jedním z výrazných úspěchů roku 2022
The rearing of maned wolf (*Chrysocyon brachyurus*) was of the marked successes of 2022

Foto/Photo Petr Hamerník